

Stupeň ohrožení

Přehled **stupňů ohrožení** podle IUCN z roku 2001

-
- **EX** vyhynulý (Extinct)
 - **EW** vyhynulý v přírodě (Extinct in the Wild)
 - **CR** kriticky ohrožený (Critically Endangered)
 - **EN** ohrožený druh (Endangered)
 - **VU** zranitelný (Vulnerable)
 - **NT** téměř ohrožený (Near Threatened)
 - **LC** málo dotčený (Least Concern)

-
- **DD** chybí údaje (Data Deficient)
 - **NE** nevyhodnocený (Not Evaluated)

-
- **D** domestikovaný (Domesticated)
 - **B** běžný (Common)

Kategorie ohroženosti podle IUCN z roku 2001 (anglicky)

Stupeň ohrožení indikuje u jednotlivých biologických druhů šanci na přežití. Při zařazování do kategorie se bere v potaz mnoho faktorů, nejen počet přeživších kusů, ale také přírůstky a úbytky v populaci během času, známé hrozby, možnosti odchovu v zajetí a tak dále.

Ohrožené druhy jsou v červených seznamech. Seznam vyhynulých druhů se nazývá černý seznam.

Globální ohroženost podle červeného seznamu IUCN

- vyhynulý (Extinct, EX) – poslední zbývající exemplář zemřel nebo je pokládán za mrtvý. IUCN stanovilo rok 1500 jako předěl pro moderně vyhynulé druhy. Příklady: vakovlk tasvánský, dronte mauricijský, moovití.
 - Fosílie – není v podstatě ani stupeň ohrožení, spíše označení, že jediné informace které o druhu máme, jsou z fosilních záznamů.
 - Prehistorický – stupeň mezi Vyhynulý a Fosílie: druh vyhynul před rokem 1500, nicméně některé exempláře přetrvaly v nefossilisovaném stavu.
- vyhynulý v přírodě (Extinct in the Wild, EW) – pár jedinců v zajetí stále přežívá, ale ve volné přírodě už nežijí. Příklady: kuň Převalského (v částečném obnovení), tchoř černonohý (v přípravách na znovuzavedení) či cykas *Encephalartos woodii*.
- kriticky ohrožený (Critically Endangered, CR) – čelí extrémně vysokému riziku vyhynutí v blízké budoucnosti. Příklady: koliha tenkozobá, rys pardálový.
- ohrožený (Endangered, EN) – čelí vysokému riziku vyhynutí v blízké budoucnosti. Příklady: plejtvák obrovský, ovce tlustorohá.
- zranitelný (Vulnerable, VU) – čelí velkému nebezpečí vyhynutí ve střednědobém období. Příklady: kakadu molucký, lemur kata, žralok bílý.
- téměř ohrožený (Near Threatened, NT).
- málo dotčený (Least Concern, LC) – druhy, u nich jsou jen velmi malé obavy z vyhynutí. Příklady: ptakopysk. Viz Kategorie:Málo dotčené druhy.
- chybí údaje (Data Deficient, DD) – taxon je takto označen, pokud není k dispozici dostatek informací k zařazení do jedné z kategorií, nebo chybí znalost o velikosti populace či hrozeb.
- nevyhodnocený (Not Evaluated, NE) – druhy, u kterých není dostatek dat k určení stupně ohrožení. Příklady: hlemýžď zahradní, škeble říční. Viz Kategorie:Nevyhodnocené druhy.

Oficiální termín **obecně ohrožené druhy** (threatened) zahrnuje tři kategorie: kriticky ohrožený, ohrožený a zranitelný.

Další kategorií, která je používána pouze v lokálních červených seznamech je „lokálně vyhynulý“ (regionally extinct, RE).

Starší kategorie ohroženosti podle IUCN z roku 1994

Dřívější přehled kategorií ohroženosti podle IUCN z roku 1994

Starší seznam IUCN z roku 1994 měl jenom jednu kategorii *nižší riziko* LR (lower risk), ale rozdělenou do třech podkategorií:

- téměř ohrožený – Near Threatened (LR/nt)
- málo dotčený – Least Concern (LR/lc)
- závislý na ochraně – Conservation Dependent (LR/cd)

V novém seznamu IUCN z roku 2001 se kategorie téměř ohrožený a málo dotčený osamostatnily. Kategorie závislý na ochraně byla zahrnuta pod kategorií téměř ohrožený.

Národní hodnocení stupně ohrožení – červené seznamy

Česko

V červených seznamech se v Česku používají kategorie: vyhynulý (A1), neznámý (A2), nejasný (A3), kriticky ohrožený (C1), silně ohrožený (C2), ohrožený (C3) a vyžadující další pozornost (C4).

Podle zákona o ochraně přírody krajiny 114/1992 Sb. rozlišuje vyhláška 395/1992 Sb. ve znění vyhlášky 175/2006 Sb. druhy kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené.